Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGBI-O / 108994972
Bijlage(n)
4

Datum 23 november 2026
Betreft MKB-indicatorbedrijven onderzoeken

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik uw Kamer de onderzoeksrapporten aan over regeldruk in de sectoren Groen en circulair (de textielrecycler), Maritiem (de rederij) en Schoonmaak (het schoonmaakbedrijf). Deze sectoren zijn onderzocht volgens de MKB-indicatorbedrijven methodiek, zoals is aangekondigd in de Kamerbrief 'Actieprogramma Minder Druk Met Regels'[1]. Het betreft een hoofdrapport met managementsamenvatting, conclusies en aanbevelingen en drie deelrapporten, die gezamenlijk inzicht bieden in zowel de regeldrukkosten als de werkbaarheid van de wet- regelgeving die van toepassing is op bedrijven in deze drie sectoren, met peildatum 1 januari 2025.

Aanleiding en doel

Het kabinet zet in op een merkbare en meetbare aanpak van de regeldruk voor bedrijven. Een belangrijke bouwsteen in het regeldrukbeleid is om inzichtelijk te maken met welke regels een ondernemer in de praktijk te maken krijgt, tegen welke knelpunten hij of zij hierbij aanloopt en wat de regeldrukkosten van die regels zijn. De MKB-indicatorbedrijvenaanpak maakt dit meetbaar vanuit het niveau van de individuele ondernemer en geeft op basis daarvan inzicht in waar de regeldruk minder of de uitvoering beter kan. De onderzoeken zijn uitgevoerd om het bestaande (indicatieve) beeld van regeldruk in het mkb aan te vullen voor drie nieuwe sectoren. Tevens is in deze tranche onderzoeken aandacht besteed aan regels die bedrijven als belemmerend ervaren in hun verduurzaming. Dit naar aanleiding van de motie-Thijssen[2] en de motie-Sneller[3]. Respectievelijk verzochten die; *om in te zetten op een win-winsituatie door bij het schrappen van onnodige regels prioriteit te geven aan regels die verduurzaming in de weg staan*, en; *om in kaart te brengen welke administratieve lasten en kosten disproportioneel drukken op bedrijven die willen aantonen dat zij relatief weinig negatieve externe effecten veroorzaken, en om met voorstellen te komen om deze zo veel mogelijk weg te nemen.*

[1] Kamerstuk 32 637 Nr. 660
[2] Kamerstuk 36600-L-11
[3] Kamerstuk 36600-L-15

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Ons kenmerk
DGBI-O / 108994972

Om uitvoering te geven aan deze moties heb ik een indicatorbedrijf in de Groene en circulaire bedrijvigheidsector laten onderzoeken. Daarnaast zijn alle deelonderzoeken uitgebreid met een extra onderzoeksvraag om in kaart te brengen welke belemmeringen de bedrijven ervaren bij regelgeving in hun verduurzamingsambities en met aanbevelingen om deze op te lossen.

Belangrijkste bevindingen

Het hoofdrapport en de drie deelrapporten vindt u als bijlagen bij deze brief. Hieronder ga ik kort in op de belangrijkste bevindingen uit de onderzoeken.

- Regeldrukkosten: bedrijven in de onderzochte sectoren moeten jaarlijks voldoen aan 108–118 verplichtingen, vooral gerelateerd aan personeel. De regeldrukkosten variëren van €45.000 tot €1,3 miljoen per jaar (afhankelijk van sector en activiteiten), waarbij sectorspecifieke regels en werkgeversverplichtingen de grootste kostenposten vormen.
- Werkbaarheid: 80–90% van de verplichtingen wordt als redelijk tot goed werkbaar beoordeeld, maar 10–20% scoort slecht door complexiteit, onduidelijkheid of gebrekkige aansluiting op bedrijfsprocessen. Knelpunten concentreren zich rond personeel gerelateerde verplichtingen zoals ziekteverzuim en transitievergoeding en sectorspecifieke regels zoals textielcontroles en emissiehandel.
- Verduurzaming: ondernemers geven aan onzekerheid en ongelijkheid te ervaren in regelgeving. Dit zien zij als belemmering voor verduurzaming, vooral door trage (nationale) implementatie van nieuwe Europese eisen en internationale verschillen tussen EU en niet-EU. Bedrijven geven aan dat zij hierdoor niet weten waar ze aan toe zijn.
- Aanbevelingen: de prioriteit zou volgens de onderzoekers moeten liggen bij het optimaliseren van werkbaarheid en het verlagen van regeldrukkosten. Hiervoor doen de onderzoekers een aantal algemene aanbevelingen:
    a. Verplichtingen die ook als knelpunt zijn teruggekomen in voorgaande MKB-indicatoronderzoeken hebben veel impact op MKB-ondernemers en verdienen specifieke aandacht om op te lossen.
    b. Focus niet alleen op individuele verplichtingen, maar streef ernaar de doelmatigheid en doeltreffendheid van alle wettelijke verplichtingen te optimaliseren.
    c. MKB-ondernemers hebben in sommige sectoren veel regeldruk vanuit internationale verplichtingen. Maak een duidelijk onderscheid in de lange- en kortetermijnoplossingen.
    d. Verbeter de communicatie richting (mkb-)ondernemers over de verplichtingen in bestaande en voorgenomen regelgeving.
    e. Zorg voor meer transparantie in het wetgevingsproces om knelpunten op het gebied van verduurzaming te verminderen.

In de rapporten zijn ook concrete suggesties gedaan voor specifieke regels. Op mijn beleidsterrein gaat dat om de verplichting om mee te werken aan CBS uitvragen. Dit is een bekend knelpunt en ik heb hierover gesproken met het CBS en reeds acties in gang gezet in het kader van de 500 regel-aanpak. Een ander bekend knelpunt is de moeite die het kost om kennis te nemen van nieuwe

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Ons kenmerk
DGBI-O / 108994972

wet- en regelgeving, om dat aan te pakken loopt het project wetwijzer. Het project van de wetwijzer krijgt vervolg in MijnOverheid en MijnOverheid Zakelijk, het gebruik van AI is daarbij een bron. Ook het ondernemersplein maakt gebruik van de prompt die bij de Wetwijzer is ontwikkeld.

Vervolg

In de meest recente Kamerbrief over de 500 regel-aanpak[4] hebben de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ik onze collega's in het kabinet gevraagd om samen met inwoners, professionals, ondernemers, publieke dienstverleners en inspecties te werken aan echte vereenvoudiging. Wat mij betreft geven deze drie nieuwe rapporten, evenals de eerste negen rapporten voor de voorgaande MKB-indicatorbedrijvenonderzoeken, daar goede aangrijpingspunten voor. Vereenvoudiging waar het écht telt leidt immers tot resultaat dat ertoe doet.

Over de voortgang op de vereenvoudiging van CBS uitvragen zal ik rapporteren in de eerstvolgende rapportage van de 500 regel-aanpak. De aanbevelingen over regels die niet onder mijn beleidsterrein vallen zal ik doorgeleiden aan mijn collega bewindspersonen.

Ik vertrouw erop uw Kamer hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Heleen Herbert
Minister van Economische Zaken en Klimaat

[4] Kamerstuk 29515-502.